

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1337/23-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-243/23-J

Název	Základní škola Pacov
Sídlo	nám. Svobody 321, 395 01 Pacov
E-mail	reditel@zspacov.cz
IČO	75 000 474
Identifikátor	600 061 442
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaromír Havel
Zřizovatel	Město Pacov
Místo inspekční činnosti	nám. Svobody 321, Pacov Španovského 319, Pacov Za Branou 1184, Pacov Za Branou 1185, Pacov
Inspekční činnost na místě	24. a 27. – 29. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Pacov, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu. V aktuálním školním roce eviduje škola 554 žáků, z toho 78 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). V základní škole je vzděláváno 19 žáků speciálních tříd ve třech kmenových učebnách. V osmi odděleních školní družiny je aktuálně zapsáno 217 žáků. Pro žáky šestého až devátého ročníku je určen školní klub, ve kterém bylo k datu inspekční činnosti zapsáno 30 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále ředitel) při zkvalitňování podmínek vzdělávání efektivně využívá své manažerské dovednosti. Postupně naplňuje reálně stanovenou koncepci rozvoje školy, která vychází z požadavků zřizovatele, zohledňuje sociodemografický vývoj regionu, reflektuje potřeby instituce a právní změny. Při plnění stanovených cílů byla škola úspěšná zejména v oblasti zlepšování materiálních podmínek (např. zmodernizované odborné učebny, učebny informatiky, školní cvičná kuchyně, vybavení prostředky informačních technologií) a komunikačních dovedností v cizích jazycích (např. zapojení do mezinárodních projektů, konverzační kurzy pod vedením rodilých mluvčích). Méně úspěšně se škole daří v oblasti diferenciaci s ohledem na různé vzdělávací předpoklady žáků a odlišné tempo jejich práce, což se projevilo v hodnocené výuce. Žáci ze speciálních tříd se sice zapojují do celkové činnosti školy (např. společné akce), k jejich vzdělávání však nejsou běžně využívány nové odborné učebny školy, čímž nedochází k maximální podpoře jejich sociální adaptace na běžné prostředí a rozvoji jejich potenciálu.

Ředitel nastavil pravidla fungování činnosti školy (např. v oblastech vedení a organizaci provozu) s delegováním výkonných kompetencí, což se projevilo jako funkční. Předávání požadavků celému pedagogickému sboru probíhá operativně dle potřeby a na pravidelných jednáních pedagogické rady. S aktuálními záležitostmi jsou pedagogové seznamováni ve sdíleném prostředí (intranet) a prostřednictvím informačního systému. Pro zvýšení informovanosti vyučujícím i žákům slouží také informační tabule na chodbách. Škola udržuje konstruktivní komunikaci o pravidlech se zákonnými zástupci, avšak ne vždy je nastavený mechanismus přenosu podnětů a jejich projednávání, pro zákonné zástupce srozumitelný a jednoznačný.

Hospitační činnost zahrnuje plánované i namátkové návštěvy hodin či jejich částí. Zpětná vazba pedagogům základní školy obsahuje konkrétní doporučení ke zlepšení kvality vzdělávacího procesu. Každý učitel si vede pedagogické portfolio, které slouží jako prostředek k promyšlenějšímu, strukturovanějšímu a přesnějšímu plánování výuky i vlastního rozvoje. Vzájemné hospitace jsou využívány na základě dobrovolného přístupu vyučujících či jako opatření vyplývající z hospitační činnosti ředitele a jsou doporučeny začínajícím vyučujícím.

Profesní růst pedagogů je efektivně podporován v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které koresponduje s prioritami školy (např. využití digitálních kompetencí ve výuce, způsoby hodnocení žáků). V rámci prohlubování odbornosti učitelů je také účelně využíváno zapojení školy do rozmanitých projektů a programů.

Škola efektivně využívá spolupráci s řadou externích organizací k doplnění vzdělávání žáků prostřednictvím tematických projektů a akcí. Velmi dobrá je dlouhodobá podpora a kooperace zřizovatele, který se významně podílí na zkvalitňování podmínek pro výchovu a vzdělávání žáků. S cílem dále zkvalitňovat vzdělávání žáků se vedení školy zapojuje

do mezinárodních projektů zaměřených na rozvoj jazykových dovedností žáků a pedagogů (program Erasmus+).

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka na obou stupních školy byla charakteristická vstřícnou atmosférou. Žáci s vyučujícími komunikovali bez obav a s důvěrou jim sdělovali svoje postřehy. Výuka však vykazovala rozdílnou úroveň závislou na míře pedagogických zkušeností, což se promítalo v různé úrovni metodické a didaktické propracovanosti vyučovacích hodin. Převažujícím nedostatkem byla absence využití závěru hodin ke shrnutí probíraného učiva. Vzájemné hodnocení, které by poskytlo žákům zpětnou vazbu, ve většině hospitovaných hodin chybělo. Hodnocení pedagogů v závěru vyučovací hodiny bylo spíše formálního charakteru bez ověření splnění vzdělávacího cíle, většinou se jednalo o pochvalu několika žáků, někdy i celé třídy, postrádalo však formativní funkci.

Výuka většiny předmětů na prvním stupni probíhala s důrazem na procvičování a upevňování učiva. Vyučovací hodiny směřovaly k rozvoji kompetencí k učení, znalostí a dovedností žáků. Převládala frontální forma výuky doplněná samostatnou prací žáků, případně řízeným rozhovorem. Ojedinele se v některých hodinách objevily kooperativní prvky, které vhodně podporovaly schopnost žáků komunikovat a spolupracovat. Prostor byl vytvořen pro vlastní souvislejší mluvený projev žáků. Pouze sporadicky žáci sami získávali informace z jiných zdrojů a prezentovali je nebo z nich dále čerpali podklady pro svoje učení. Vyučující uplatněním herních prvků žáky cíleně aktivizovali. Učivo bylo probíráno v souvislostech, nechybělo zdůraznění mezipředmětových vztahů a propojení teoretického učiva s praxí, což podporovalo porozumění a zájem žáků. Vyučujícím se většinou dařilo individuálně monitorovat práci jednotlivých žáků, případně nabízet pomoc, avšak v hodinách nebyla zaznamenána diferenciací zadávaných úloh, která by zohledňovala různou úroveň dovedností a vědomostí žáků, jejich odlišné pracovní tempo a individuální potřeby.

V hospitovaných hodinách druhého stupně se žáci bez problémů zapojovali do vzdělávacího procesu, byli vedeni k samostatnosti a dodržování nastavených pravidel. Výukové cíle a záměry byly promyšlené a pedagogové k jejich dosahování volili odpovídající metody a formy práce. Učitelé využívali pro výklad nové látky nebo procvičení probíraného učiva převážně frontální způsob výuky, který vhodným způsobem doplňovali prací ve skupinách, ve dvojicích či samostatnou prací žáků. Náročnost výuky byla ve všech hodinách účelně podpořena využitím digitálních technologií a řadou dostupných pomůcek. V rámci výuky se vyučujícím dařilo propojovat učivo s reálnými životními situacemi. Efektivitu vzdělávání v přírodovědných předmětech významně podpořilo nadstandardní zázemí odborných učeben. V hodinách předmětů ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda vyučující účelně střídali výukové metody, často podpořili výklad nového učiva o zajímavé videoukázky, využívali demonstrační pokusy i odpovídající pomůcky. Až na výjimky žáci prokazovali aktivitu a bezprostřednost, která ještě více podporovala efektivitu výuky. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace se vyznačovala rozdílnou úrovní v závislosti na využitých vzdělávacích strategiích. Žáci byli vedeni k aktivnímu používání mluvené formy cizího jazyka, ale u některých vyučujících byly pokyny k zadávaným úkolům sdělovány v českém jazyce, což snižovalo efektivitu výuky.

Vyučující ve speciálních třídách respektovali individuální vzdělávací možnosti, zdravotní stav i aktuální psychické rozpoložení jednotlivých žáků, na základě čehož diferencovali zadání úkolů. Učitelé pro zvýšení aktivního zapojení žáků do výuky vhodně využívali různé

motivační nástroje (např. slovní pochvalu, potlesk). Na pracovní výkon žáků příznivě působily klidné a trpělivé reakce učitelů na jejich dotazy. Zvolené metody a formy práce odpovídaly schopnostem žáků. Převažovala frontální výuka, která byla, vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídách, v podstatě řízeným rozhovorem s jednotlivými žáky. Dominantním rysem výuky byl individualizovaný přístup učitelů i asistentů pedagoga k žákům. Činnost asistentů pedagoga v hodinách byla nezastupitelná. Pomáhali s udržením kázně žáků, jejich pozornosti, ověřovali pochopení zadání samostatné práce a v případě potřeby žákům opakovaně vše vysvětlovali. Jen ojediněle bylo v hospitovaných hodinách zaznamenáno využití didaktické techniky.

Účastníkům zájmového vzdělávání nabízeli vychovatelé vhodné aktivity formou odpočinkových i řízených zájmových činností. Žákům bylo poskytováno dostatečné množství příležitostí k seberealizaci a zároveň bylo přihlíženo k jejich individuálním potřebám.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň vědomostí a znalostí žáků je ověřována soustavným diagnostickým pozorováním a obvyklými interními nástroji, např. ústní a písemné zkoušení. Individuální i celkové výsledky vzdělávání jsou sledovány vyučujícími a vedením školy, projednávány v metodických orgánech a na jednáních pedagogické rady. Škola zavedla vlastní systém srovnávacího testování v hlavních předmětech, který by měl pomoci identifikovat kritická místa v předmětech u jednotlivých vyučujících a více se na ně zaměřit. Škola se ve sledovaném období nezapojovala z vlastní iniciativy do externích forem ověřování a srovnávání vzdělávacích výsledků žáků, proto celkové výsledky mohla hodnotit pouze ve vztahu k dosahování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu. Ve výběrovém testování žáků, které provádí Česká školní inspekce, dosahuje škola slabších výsledků, což je částečně ovlivněno odchody žáků s lepším prospěchem na šestiletá gymnázia. Se všemi získanými daty škola dále prokazatelně pracuje a provádí potřebnou analýzu výsledků vzdělávání žáků. Dílčí informace přinášejí škole kontakty s absolventy a výsledky soutěží. Nástrojem k hodnocení žáků jsou pravidelná tripartitní setkání ve formátu učitel-žák-zákonný zástupce, v jejichž rámci se učitelé zaměřují na rozvoj osobnosti žáka a jeho sebehodnocení.

Poskytování poradenských služeb ve škole zajišťuje školní poradenské pracoviště, jehož pracovníci mají stanovené a rozdělené kompetence, které odpovídají potřebám školy. Asistenti pedagoga vedou žákům se SVP deník, který obsahuje informace o průběhu a výsledcích jejich vzdělávání. Žákům nadaným a mimořádně nadaným je v hodinách zadáváno rozšiřující a prohlubující učivo. Kariéernímu poradenství se efektivně věnuje výchovná poradkyně, která informuje zákonné zástupce a žáky o možnostech dalšího studia. Individuálně je s každým žákem vyplněn a následně vyhodnocen dotazník pracovních a profesních zájmů, který slouží jako podklad pro volbu následného stupně vzdělávání.

Preventivní aktivity v oblasti rizikových jevů jsou plánovány, vybírány a realizovány ve spolupráci s externími odborníky. Rizikovým jevům se vyučující věnují i v průběhu vzdělávání ve svých předmětech. V případě potřeby škola zdařile spolupracuje s vnějšími odborníky (např. školská poradenská zařízení, orgány sociálně-právní ochrany). V posledních třech letech řešila škola případy kyberšikany, byla přijata účinná opatření a kyberšikana se již neopakovala.

Škola podporuje aktivitu, zájem a nadání žáků formou volitelných a nepovinných předmětů a zájmových útvarů. Rozvoj klíčových kompetencí a funkční gramotnosti žáků pozitivně

ovlivňuje jejich zapojení do mnoha školních akcí, projektů a soutěží. Vzdělávání žáků je obohaceno také zahraničními návštěvami a pobyty, čímž je aktivně podporován rozvoj cizojazyčných komunikačních dovedností. Úspěšnost žáků ve školních i mimoškolních aktivitách škola sleduje a oceňuje.

Zájmové vzdělávání probíhalo v příznivé atmosféře. Po dopoledním vyučování měli žáci dostatečný prostor pro odpočinek i spontánní hru s možností volby řízených činností. Vzdělávací program školní družiny a školního klubu vhodně doplňují rozmanité kroužky a aktivity, které přispívají k rozvoji dovedností i zájmů účastníků a motivují je k aktivnímu trávení volného času.

Závěry

Vývoj školy

- Zkvalitnění materiálních podmínek se pozitivně promítá do kvality a organizace výchovně-vzdělávací práce školy.
- Škola se stala bezbariérovou.

Silné stránky

- Organizování širokého spektra školních programů s aktivní účastí žáků přispívá k rozvoji jejich klíčových kompetencí. (1. 5)
- Systematickým zlepšováním materiálních podmínek se daří vytvářet estetické a podnětné prostředí pro vzdělávání. (2. 4)
- Důsledné zohledňování individuálních potřeb a možností žáků a efektivní spolupráce učitelů s asistenty pedagoga ve výuce ve speciálních třídách přispívají ke zvyšování efektivity vzdělávání a k podpoře osobnostního rozvoje žáků. (4. 1)
- Efektivním využíváním prostředků informačních technologií škola významně ovlivňuje průběh vzdělávání a podporuje cílený rozvoj informační gramotnosti. (4. 2)
- Aktivity školní družiny a školního klubu pozitivně ovlivňují rozvoj klíčových kompetencí a motivují žáky ke smysluplnému trávení volného času. (5. 2)
- Realizované aktivity školy napomáhají k rozvoji zdravých prosociálních vztahů. (5. 3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nízká míra diferenciací s ohledem na různé vzdělávací předpoklady žáků a odlišné tempo jejich práce. (5. 1)
- Neefektivní závěry hodin ze strany pedagogů, kteří neposkytují kvalitní zpětnou vazbu žákům. (5. 4)
- Nízká možnost zapojení žáků při vzájemném hodnocení. (5. 4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Ve výuce ve větší míře zařazovat diferencované zadávání úkolů s ohledem na rozdílné znalosti a dovednosti žáků a odlišné tempo jejich práce.
- V závěru vyučovacích hodin provádět závěrečné shrnutí učiva, vyhodnocovat splnění vzdělávacího cíle a do závěrečného hodnocení vyučovacích hodin zapojovat také žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro školní družinu Dokážu to!, s aktualizací od 1. 9. 2022
2. Školní vzdělávací program pro školní klub U nás v klubu, já rád budu, s aktualizací od 1. 9. 2022
3. Školní vzdělávací program Škola pro nás, s platností od 1. 9. 2023
4. Rozvrhy hodiny, školní rok 2023/2024
5. Dokumentace školního poradenského pracoviště
6. Výběr z dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
7. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2022/2023, září 2023
8. Plán kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2023/2024
9. Záznamy z hospitací, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
10. Zápisy ze schůzí pedagogické rady a provozních porad, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
11. Elektronické třídní knihy, školní rok 2023/2024
12. Výkaz o školní družině podle stavu k 31. 10. 2023
13. Výkaz o školním klubu podle stavu k 31. 10. 2023
14. Organizace školního roku 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském

zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Havlíčková, školní inspektorka

Mgr. Marie Jadrná, školní inspektorka

Ing. Ilona Ptáčková, školní inspektorka

Mgr. Vladan Urbánek, školní inspektor

Ing. Hana Vejvodová, kontrolní pracovnice

24. 1. 2024